

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET	
AVD./SEK.: PTS	S.BEH.: HK
17 DES. 2007	
S.NR.: 07/1539-18	
ARKIVKODE: 801.1	AVSKREVET:

Deres ref: 07/1539-
HK

Vår ref: #61068v1/th-th

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@jus.no T +47 22 03 50 61

12.12.2007

Forslag til forskrift om mobilregulert sone - høringsuttalelse

Vi viser til departementets høringsbrev av 31. oktober 2007 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettsikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for strafferett og straffeprosess og lovutvalget for IKT og personvern. Lovutvalget for strafferett og straffeprosess består av Harald Stabell (leder), Kristin Barth-Larsen, Sven Crogh, Arild Christian Dyngeland, Erling Olav Lyngtveit, Inger Marie Sunde og Torfinn Svanem. Lovutvalget for IKT og personvern består av Eva Ingrid Jarbekk (leder), Mette Borchgrevink, Terje Lundby Michaelsen, Cathrine Murstad og Kaare Magnus Risung.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

Innledning:

Departementet begrunner forskriftsforslaget med at endringen av straffeprosesslovens § 216 b) annet ledd bokstav c som ble vedtatt ved lov av 17. juni 2005 nr 87, nødvendiggjorde endringer i ekomloven, da denne etter departementets oppfatning, stenger for tillatelser til etablering av mobilregulerte soner. Endringen i straffeprosessloven var et resultat av et grundig og omfattende lovgivningsarbeid.

Politimetodeutvalget foreslo ikke opprettelse av mobilregulerte soner. De foreslåtte endringer i ekomloven (ot.prp. nr 72 2006-2007) og forslaget til utfyllende forskrifter, går forøvrig mye lengre enn hva som er påkrevd for å harmonisere regelsettene.

Etablering av særlige mobilregulerte soner innebærer alltid en risiko for at bruken av utstyret får utilsiktede virkninger utenfor det tiltenkte området, slik at den alminnelige mobilkommunikasjon rammes. Dette bør i seg selv tilsi at det utvises varsomhet ved å ta i bruk slike virkemidler og Advokatforeningen har merket seg at andre land gjennomgående er skeptiske til etablering av slike soner (Ot.prp. nr. 72 (2006-2007) s. 21).

Politiet kan kun gis anledning til identifikasjon av anlegg som nevnt i § 216 b) annet ledd bokstav a) på grunnlag av en rettslig kjennelse, der bla. hensynet til kontradiksjon og viktige rettsikkerhetsgarantier søkes ivaretatt gjennom oppnevnt forsvarer jfr strprl. § 100 a). Det foretas en rettslig prøving av grunnlaget for mistanken og politiets behov for å anvende ekstraordinære etterforskningsmetoder.

Advokatforeningen er kritisk til at man gjennom endringene i ekomloven § 6-2 og den forslåtte forskrift, åpner for omfattende bruk av slike virkemidler uten at dette er gjenstand for domstolskontroll, hvilket var den fremgangsmåte som Politimetodeutvalget så for seg. Man åpner for at politiet, Forsvaret og kriminalomsorgen i forebyggende eller øvingsøyemed, gis anledning til å etablere slike soner på grunnlag av en forvaltningsmessig behandling av en søknad.

Ekomloven legger opp til opprettelse av mobilregulerte soner i særlige tilfeller. Advokatforeningen mener at man i forskriften i sterkere grad burde understreke at tillatelse kun bør gis der formålet ikke kan oppnås ved ordinære midler, og at en som utgangspunkt skal anvende passive identitetsfangere (kun mottak) som i minst mulig grad forstyrrer kommunikasjonen for øvrig i det aktuelle området. Bruken av aktive identitetsfangere kan innebære avlytting av tilfeldige tredjepersoner, hvilket utfra personvern hensyn er svært betenkelig og som utgangspunkt bør unngås. Slike presiseringer og begrensninger bør komme til uttrykk i forskriftens § 5, siste ledd.

Siden opprettelse av mobilregulerte soner kan ha utilsiktede virkninger utenfor det tiltenkte området, er Advokatforeningen skeptisk til at Kriminalomsorgen etter søknad kan få tillatelse til å opprette slik sone. Foreningen mener Kriminalomsorgens behov for å stanse ulovlig kommunikasjon bør søkes løst gjennom etablering av fysiske hindre. I den grad effektiv kriminalitetsbekjempelse skulle begrunne behov for opprettelse av mobilregulert sone i en anstalt, vil politiet hvis vilkårene i straffeprosesslovens § 216 b) er oppfylt, kunne be om rettens kjennelse for det.

Advokatforeningen stiller også spørsmålsteget ved at Forsvaret, uten begrunnelse i en grundig konsekvensutredning og behovsanalyse, skal gis anledning til å infiltrere sivilt samband. Det fremgår av Ot.prt. nr 72 (2006-2007) at man vil utrede muligheten for at Forsvaret og justismyndigheten kan kjøpe særlige mobilregulerte soner av tilbyderne. Dette vil begrense behovet for at Forsvaret omfattes av denne forskriften og Advokatforeningen mener man bør avvende resultatet av utredningen før man avgjør om forskriften også skal gjelde for Forsvaret.

Merknader av lovgivningsteknisk karakter:

Advokatforeningen mener reguleringen bør gis i form av en egen forskrift, da den etter sitt innhold er svært spesiell og på tvers av innholdet i ekomforskriften for øvrig.

§ 1 nr 3:

Ordene "av forebyggende karakter, øvingsvirksomhet", bør byttes ut med "viktige tjenestelige behov", da sistnevnte er ordlyden fra loven. Den ordlyd som er valgt i forslaget fremmer ikke klarhet, og vil kunne skape tvil om rekkevidden av forskriften.

§ 5, siste ledd:

Den saksbehandling som der er beskrevet, vil neppe være mulig ved for eksempel terroranslag. Det burde fremgå klarere hvilken behandlingsmåte som skal legges til grunn i tilfeller som etter sin natur krever hurtig behandling.

§ 5 siste ledd, nest siste setning:

Her burde det vises tilbake til § 4 ettersom det der fremgår at forvaltningsloven ikke gjelder søknader fra politiet.

§ 9, 2. ledd, 1. setning:

Ordet "skal" er uheldig, ettersom forarbeidene til loven benytter ordet "kan". Unntaket fra taushetsplikten i medhold av strprl er da ikke tilstrekkelig hjemlet.

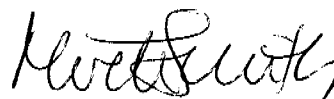
§ 9, 2. ledd 2. setning:

Unntaket for å gi taushetsbelagt informasjon til "andre rettighetshavere", som altså ikke nødvendigvis er uautoriserte, er ikke tilstrekkelig begrunnet.

Hensynet til at folk kan ha tillit ta mobilsystemer fungerer for eksempel når liv og helse står på spill, tilsier imidlertid at informasjon om opprettelse av mobilregulerte soner i *øvelsesøyemed eller til bruk for kriminalomsorgen*, må kunne viderebringes også til sluttbruker, da behovet for hemmelighold i slike tilfeller burde være lite.

Vennlig hilsen

Anders Ryssdal
leder

Merete Smith
generalsekretær